

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7
ร่วมกับ กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กันยายน 2566

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลแม่จัวะอำเภอเด่นชัยจังหวัดแพร่ ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและการเกษตร แห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO และโครงการ สิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืน ให้ สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่นๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal:PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต (สพข.) และสถานีพัฒนาที่ดิน (สพด.) ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพ ของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สพด. ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการเพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินแพร่

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-2
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-4
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 เขตการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดแพร่ (พ.ศ. 2536-2565)	2-3
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565	2-7
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565	2-8
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	6-6
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2567-2571	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-8
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)	7-9

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	2-1
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดแพร่	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	2-7
2-4	สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	2-8
2-5	รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565	2-9
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	3-5
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	4-4
6-1	แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	6-8
7-1	แผนที่การชะล้างพังทลายของดินในเขตการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่	7-4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

- 1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่างๆของตำบล
- 1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน
- 1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของรูปแบบโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

- 1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2565 – 30 กันยายน 2566
- 1.4.2 สถานที่ ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

- 1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี
- 2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น
- 3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 ส่งเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน /สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

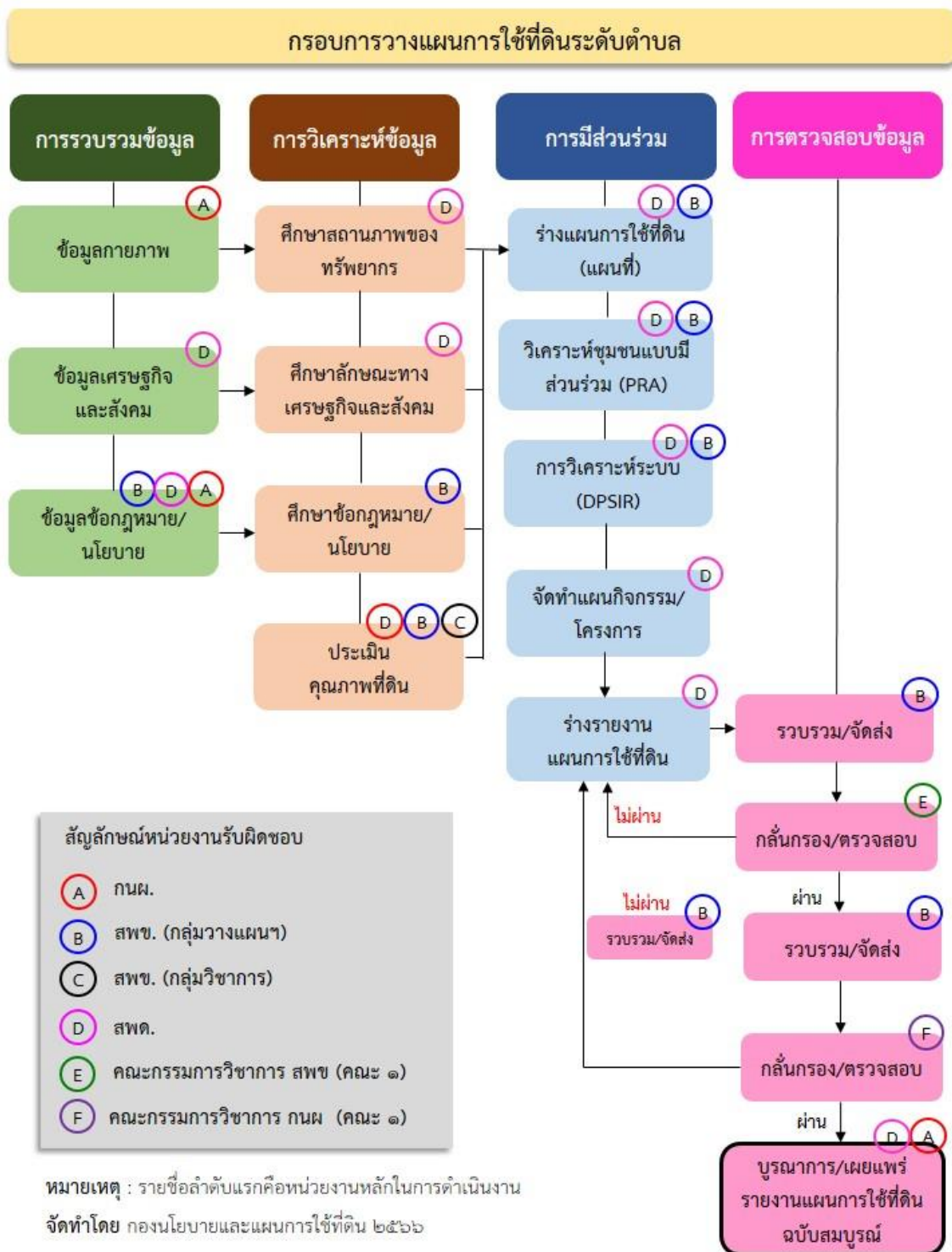
1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสถานภาพของทรัพยากรของตำบล
- 2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ
- 3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

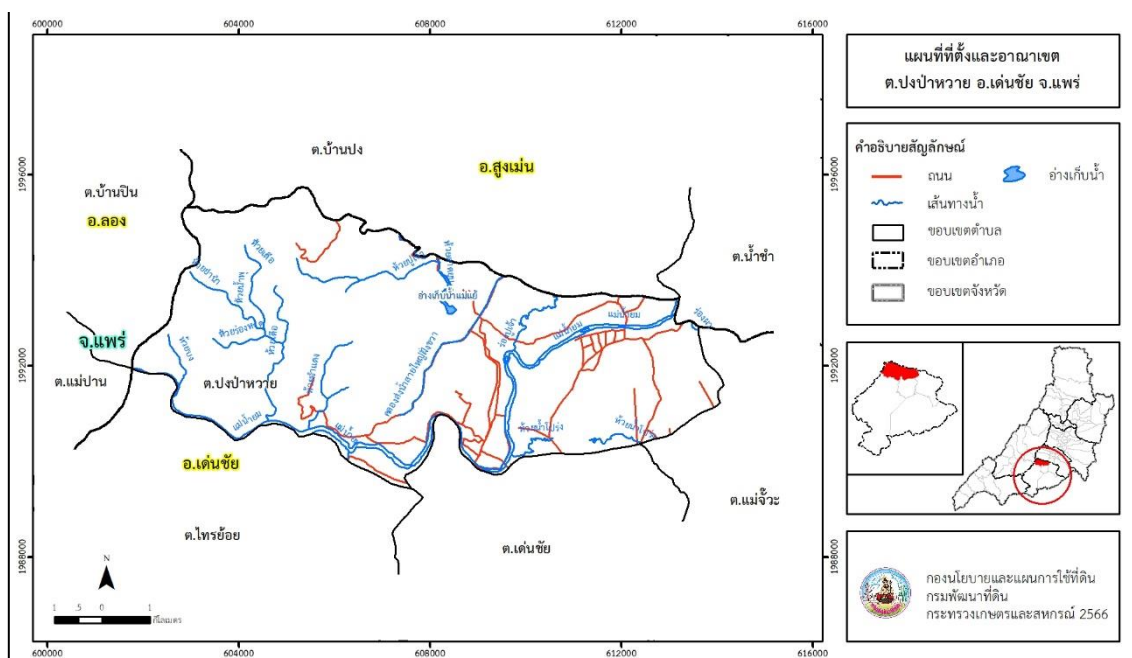
เป็นองค์กรหลักที่พัฒนาตำบลปงป่าหวายให้เป็นตำบลน่าอยู่ มั่งคั่ง และยั่งยืน (เทศบาลตำบลปงป่าหวาย, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านบง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลไทรย้อย ตำบลเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลน้ำคำ อำเภอสูงเม่น ตำบลแม่จั่ว อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านปิน ตำบลแม่ปาน อำเภอลอง จังหวัดแพร่

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

หมู่ที่ 1 บ้านต้นม่วง	หมู่ที่ 6 บ้านปงป่าหวาย
หมู่ที่ 2 บ้านสวนหลวง	หมู่ที่ 7 บ้านปงป่าหวาย
หมู่ที่ 3 บ้านแม่ฮุ้น	หมู่ที่ 8 บ้านสวนหลวง
หมู่ที่ 4 บ้านเด่นชุมพล	หมู่ที่ 9 บ้านแม่ฮุ้น
หมู่ที่ 5 บ้านปงป่าหวาย	

(องค์การบริหารส่วนตำบลปงป่าหวาย, 2565)

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลปงป๋าย

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดชันสูง มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ลูกคลื่นลอนลาด และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขา มีแม่น้ำยมไหลผ่าน เป็นส่วนหนึ่งของลุ่มน้ำยม แหล่งน้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำยม ห้วยเดื่อ ห้วยปู้เจ้า ห้วยน้ำโปร่ง อ่างเก็บน้ำแม่แย้

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ. 2536-2565) พบว่า ตำบลปงป๋าย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 33.4 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 22.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,182.4 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 125 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนสิงหาคม มีปริมาณฝน 237.2 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 22 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดแพร่ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่กลางเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนมีนาคม (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

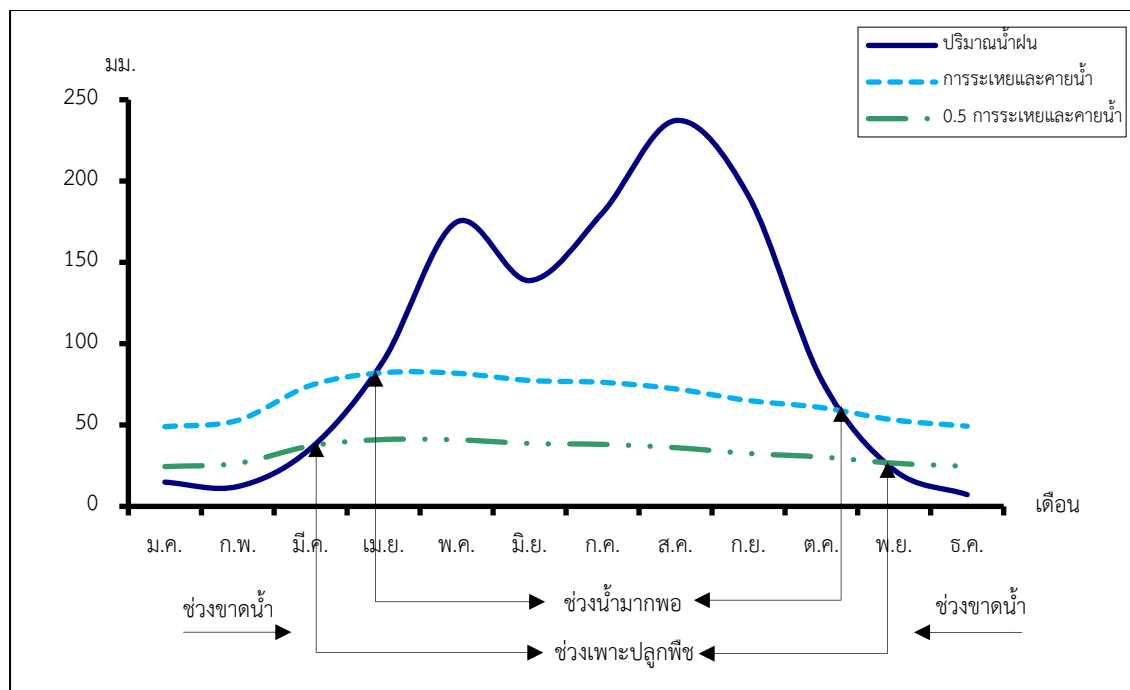
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดแพร่¹ (พ.ศ. 2536-2565)

เดือน	อุณหภูมิ (ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	16.3	31.2	22.6	74.0	14.9	2.4	49.0	14.5
ก.พ.	17.9	33.7	24.8	68.0	12.2	2.0	52.9	12.0
มี.ค.	21.6	36.3	28.0	64.0	35.7	3.9	74.4	33.7
เม.ย.	24.4	37.4	29.9	66.0	89.8	8.1	82.2	76.9
พ.ค.	25.0	35.4	29.2	75.0	174.8	15.4	81.8	125.9
มิ.ย.	25.0	34.0	28.6	78.0	138.8	16.5	77.4	108.0
ก.ค.	24.8	32.8	27.9	81.0	180.5	20.1	76.3	128.4
ส.ค.	24.6	32.2	27.4	84.0	237.2	21.8	72.2	147.2
ก.ย.	24.4	32.5	27.4	84.0	191.0	19.0	65.1	132.6
ต.ค.	23.3	32.5	26.8	83.0	78.0	10.8	60.8	68.3
พ.ย.	20.3	32.0	25.1	79.0	22.3	3.4	53.1	21.5
ธ.ค.	16.9	30.6	22.7	75.0	7.2	1.5	49.3	7.1
เฉลี่ย	22.0	33.4	26.7	75.9	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,182.4	124.9	794.5	876.1

หมายเหตุ : ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2566)

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดแพร่

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,431 ไร่ หรือร้อยละ 5.09 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 9,852 ไร่ หรือร้อยละ 34.99 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 7,196 ไร่ หรือร้อยละ 25.57 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง นาข้าว นาข้าว+ข้าวโพด นาข้าว+ถั่วเหลือง

2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 1,291 ไร่ หรือร้อยละ 4.58 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไร่ร้าง ข้าวโพด ข้าวโพด/ถั่วเหลือง มันสำปะหลัง

3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,210 ไร่ หรือร้อยละ 4.30 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สัก ไม้ยืนต้นผสมจามจุรี สัก/จามจุรี สัก/ไม้ผลผสม เป็นต้น

4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 104 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ มะขาม ลำไย ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะขาม/ลำไย เป็นต้น

5) พืชสวน มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

6) พุ่หญ่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 39 ไร่ หรือร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า โรงเรือนเลี้ยงสุกร

7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 15,234 ไร่ หรือร้อยละ 54.11 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือร้อยละ 3.67 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา คลองชลประทาน

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 605 ไร่ หรือร้อยละ 2.14 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ พุ่งหญ้าธรรมชาติ พุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ บ่อลูกรัง บ่อทราย บ่อดิน พื้นที่ถม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,431	5.09
U101	ตัวเมืองและย่านการค้า	17	0.06
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,308	4.65
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	13	0.05
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	21	0.07
U603	สุสาน ป่าช้า	72	0.26
A	พื้นที่เกษตรกรรม	9,852	34.99
A100	นาไร่	5	0.02
A101	นาข้าว	7,066	25.10
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	123	0.44
A101+A209	นาข้าว+ถั่วเหลือง	2	0.01
A200	ไร่ไร่	15	0.05
A202	ข้าวโพด	1,032	3.66
A202/A209	ข้าวโพด/ถั่วเหลือง	188	0.67
A204	มันสำปะหลัง	56	0.20
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	16	0.06
A301	ไม้ยืนต้นผสม	111	0.39
A302	ยางพารา	28	0.10
A305	สัก	821	2.92
A305/A318	สัก/จามจุรี	73	0.26
A318	จามจุรี	89	0.32
A305/A401	สัก/ไม้ผลผสม	54	0.19
A305/A412	สัก/มะขาม	18	0.06
A400	ไม้ผลไร่/เสื่อมโทรม	16	0.06

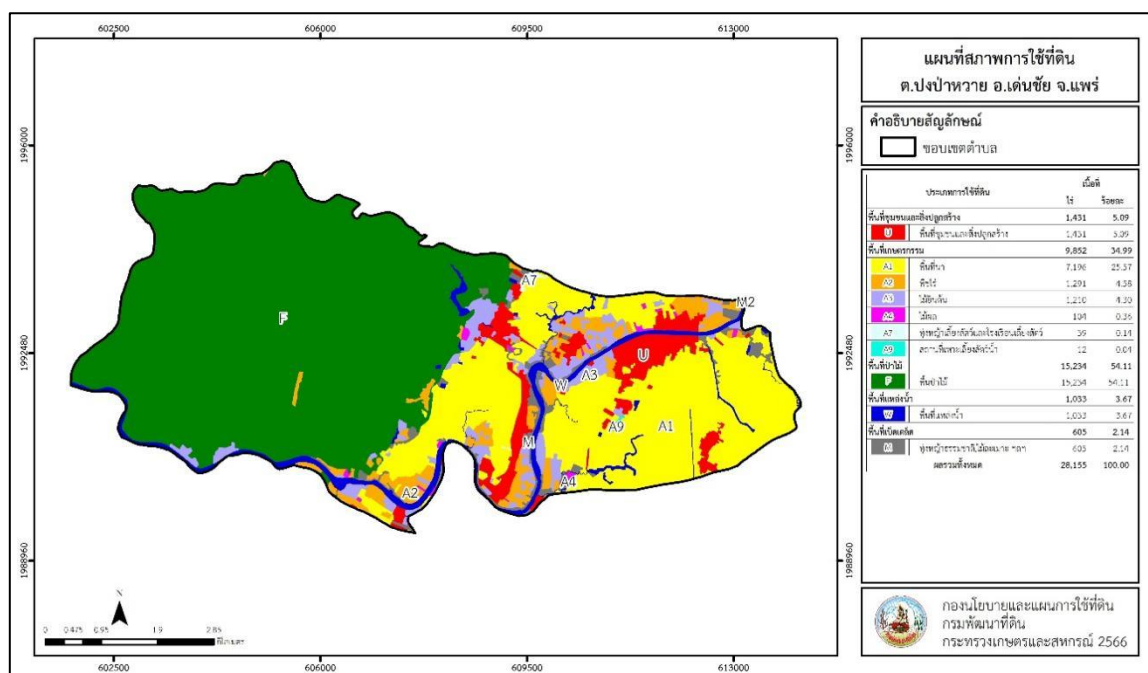

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A401	ไม้ผลผสม	12	0.04
A402	ส้ม	6	0.02
A405	มะพร้าว	3	0.01
A411	กล้วย	3	0.01
A412	มะขาม	31	0.11
A412/A413	มะขาม/ลำไย	7	0.02
A413	ลำไย	21	0.07
A422	มะนาว	5	0.02
A702	โรงเรือนเลี้ยงโค กระบือ และม้า	3	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	36	0.13
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	12	0.04
F	พื้นที่ป่าไม้	15,234	54.11
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	15,234	54.11
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	605	2.14
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	12	0.04
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	487	1.73
M302	บ่อลูกรัง	16	0.06
M303	บ่อทราย	43	0.15
M304	บ่อดิน	35	0.12
M405	พื้นที่ถม	12	0.04
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,033	3.67
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	833	2.96
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	53	0.19
W201	อ่างเก็บน้ำ	70	0.25
W202	บ่อน้ำในไร่นา	35	0.12
W203	คลองชลประทาน	42	0.15
ผลรวมทั้งหมด		28,155	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2566)

หมายเหตุ: เนื่อกำหนดด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2565 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลปงป่าหวายมีประชากรรวม 4,629 คน แยกเป็นชาย 2,243 คน เป็นหญิง 2,386 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 102.75 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,833 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,160 ครัวเรือน หรือร้อยละ 63.28 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 673 ครัวเรือน หรือร้อยละ 36.72 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง ตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลปงป่าหวาย	1,833	2,243	2,386	4,629
หมู่ที่ 1 ดันม่วง	145	210	209	419
หมู่ที่ 2 สวนหลวง	230	289	324	613
หมู่ที่ 3 แม่ยุ้น	126	152	156	308
หมู่ที่ 4 เด่นชุมพล	20	16	10	26

ตารางที่ 2-3 (ต่อ)

พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลปงป่าหวาย	1,833	2,243	2,386	4,629
หมู่ที่ 5 ปงป่าหวาย	338	363	391	754
หมู่ที่ 6 ปงป่าหวาย	250	255	320	575
หมู่ที่ 7 ปงป่าหวาย	266	326	368	694
หมู่ที่ 8 สวนหลวง	271	365	376	741
หมู่ที่ 9 แม่ยุ้น	187	267	232	499

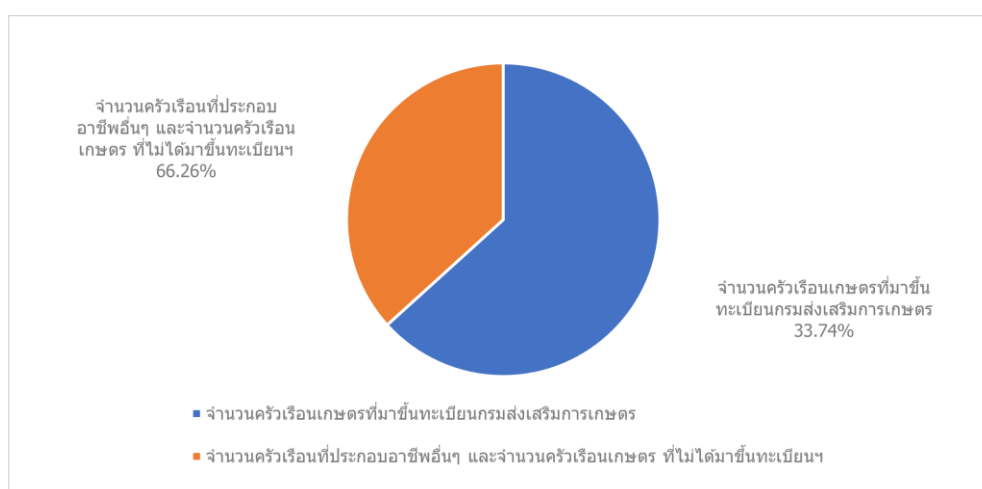
ที่มา : กรมการปกครอง (2566)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	1,833	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,160	63.28
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มากขึ้นทะเบียนฯ	673	36.72

ที่มา : 1) กรมการปกครอง (2566)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2566)

รูปที่ 2-4 สัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

2.6.2 การถือครองที่ดิน

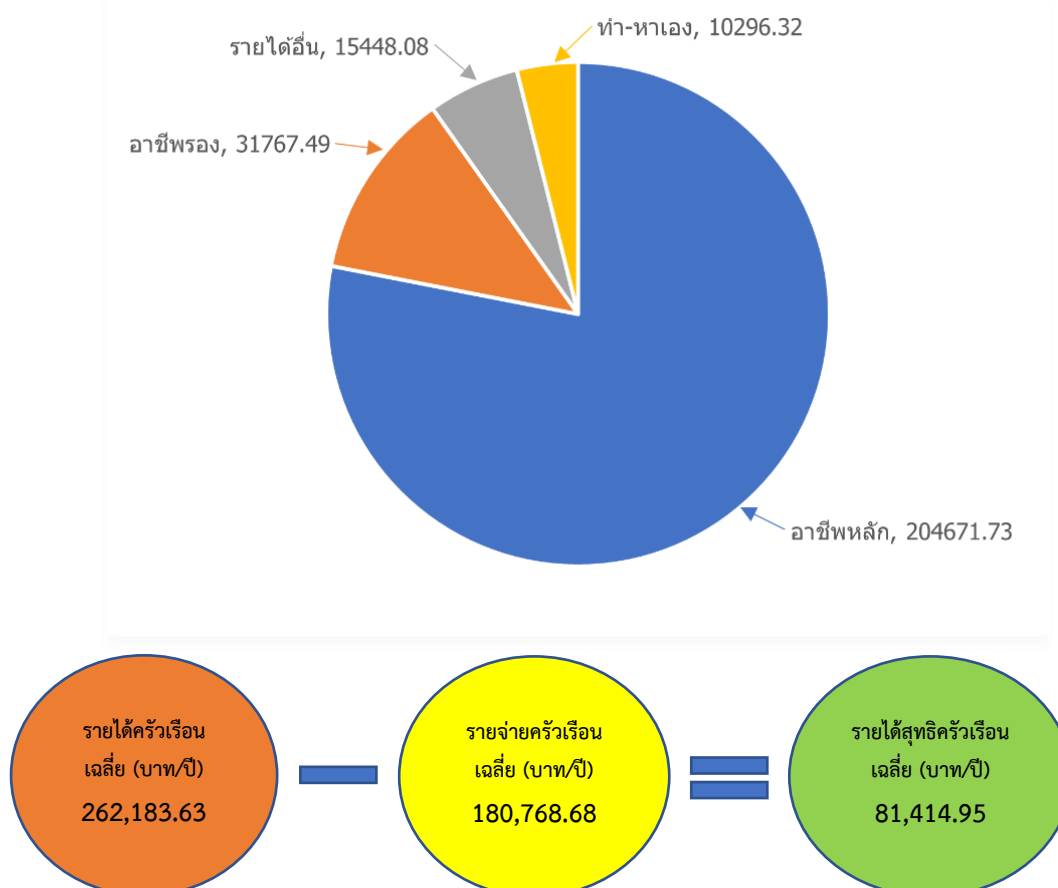
จากข้อมูลกรมการปกครอง ณ เดือนธันวาคม 2565 ตำบลปงป่าหวายมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,833 ครัวเรือน โดยถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 15.36 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลปงป่าหวายประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไปและอื่น ๆ มีเกษตรกรรมบางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป สำหรับพืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย ยางพารา และมันสำปะหลัง ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรจะมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2566) พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ปีละ 262,183.63 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 94,093.48 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 180,768.68 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 62,314.87 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 81,414.95 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 31,778.61 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

รูปที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ปี 2565

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง				
ตำบลปงป่าหวาย	204,671.73	31,767.49	15,448.08	10,296.32	262,183.63	94,093.48	180,768.68	62,314.87
หมู่ที่ 1 ต้นม่วง	461,760.37	58,667.89	18,666.97	32,825.69	571,920.92	158,624.38	493,510.35	136,876.92
หมู่ที่ 2 สวนหลวง	245,313.88	21,740.44	43,950.82	3,270.49	314,275.63	113,213.46	231,117.49	83,256.89
หมู่ที่ 3 แม่เย็น	144,593.68	23,557.92	10,636.84	5,726.32	184,514.76	64,208.43	161,286.32	56,125.27
หมู่ที่ 4 เด่นชุมพล	133,444.44	21,333.33	7,722.22	11,222.22	173,722.22	104,233.33	49,072.22	29,443.33
หมู่ที่ 5 ปงป่าหวาย	152,837.61	32,470.80	10,326.99	9,165.93	204,801.33	71,871.27	87,147.96	30,582.98
หมู่ที่ 6 ปงป่าหวาย	192,377.89	43,878.74	8,681.37	2,692.63	247,630.63	97,816.67	174,865.47	69,073.68
หมู่ที่ 7 ปงป่าหวาย	228,633.84	41,569.70	18,005.61	2,964.65	291,173.79	110,657.22	216,147.62	82,144.39
หมู่ที่ 8 สวนหลวง	132,115.38	21,389.42	7,255.29	10,531.25	171,291.35	55,152.63	76,432.09	24,609.71
หมู่ที่ 9 แม่เย็น	150,968.50	21,299.21	13,786.61	14,267.72	200,322.05	71,063.97	137,338.58	48,720.67

ที่มา : กรมการพัฒนามาชน (2566)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ คือ เขตอุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง เนื้อที่ 2 ไร่
2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 12,257 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 2,978 ไร่

3.1.2 **ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ** (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- (1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 3,211 ไร่
- (2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 4,651 ไร่
- (3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 5,229 ไร่
- (4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 1,380 ไร่
- (5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 13,684 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่าในพื้นที่ตำบลปงป่าหวาย มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) 1,182.4 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลปงป่าหวาย มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำยม ร่องปู่เจ้า ร่องผา ห้วยก้อ ห้วยจำแดง ห้วยจำเด่น ห้วยเตือ ห้วยตาดยุบ ห้วยน้ำโปร่ง ห้วยน้ำพุ ห้วยบง ห้วยปานปกกะโล้ง ห้วยปู่เจ้า ห้วยย่านำและห้วยร่องหาด แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา และอ่างเก็บน้ำแม่แย้

3.2.3 จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) ซึ่งพบว่า ตำบลปงป่าหวาย มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 26 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 15 หน่วย แผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 2 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Lp-silA ชุดดินล่ำปาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,735 ไร่ หรือร้อยละ 9.71 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Skt-sic1A ชุดดินสุโขทัย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,059 ไร่ หรือร้อยละ 10.87 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 13 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน Kp-silA ชุดดินกำแพงเพชร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน Kp-silB ชุดดินกำแพงเพชร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,475 ไร่ หรือร้อยละ 8.79 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Kp-gm-silA/b ดินกำแพงเพชรที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 399 ไร่ หรือร้อยละ 1.42 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Kp-gm-silB/b ดินกำแพงเพชรที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และมีคันนา มีเนื้อที่ 1,195 ไร่ หรือร้อยละ 4.24 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclC ชุดดินม่วงเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 204 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclD/st ชุดดินม่วงเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ พบหินทรายแป้ง มีเนื้อที่ 285 ไร่ หรือร้อยละ 1.01 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Ml-gclE/st ชุดดินม่วงเหล็ก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ พบหินทรายแป้ง มีเนื้อที่ 893 ไร่ หรือร้อยละ 3.17 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Mr-slB ชุดดินแมร์ม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 710 ไร่ หรือร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Mr-slC ชุดดินแมร์ม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 873 ไร่ หรือร้อยละ 3.10 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Sp-slB ชุดดินสันป่าตอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,175 ไร่ หรือร้อยละ 4.17 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Tph-silB ชุดดินตะพานหิน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 480 ไร่ หรือร้อยละ 1.71 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Ws-clC ชุดดินวังสะพุง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 112 ไร่ หรือร้อยละ 0.40 ของเนื้อที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน Ws-vd-clB ดินวังสะพุงที่เป็นดินลิกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 99 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 12,763 ไร่ หรือร้อยละ 45.33 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 693 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของเนื้อที่ตำบล

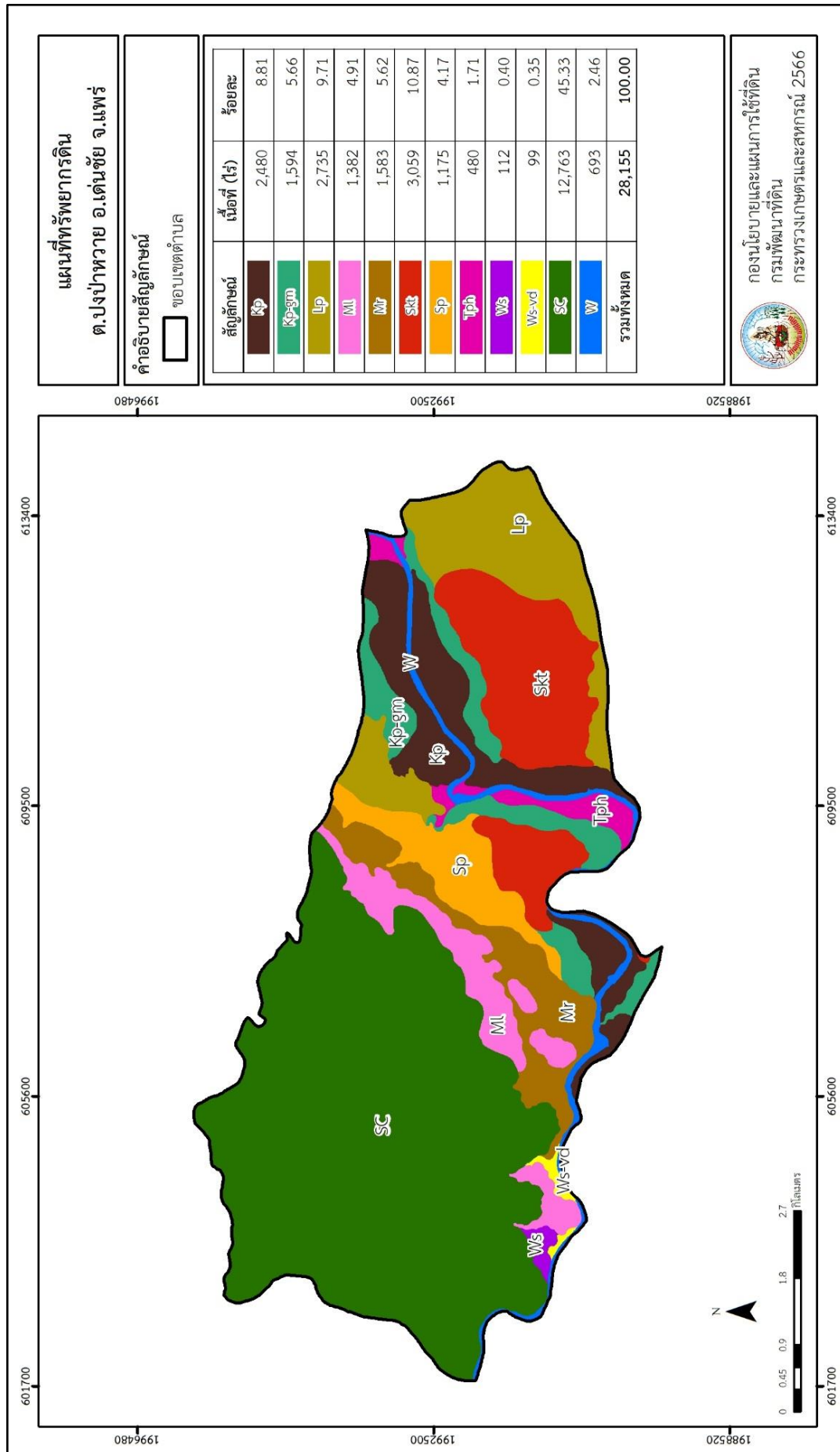
ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 2,965 ไร่ หรือร้อยละ 10.53 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินมวกเหล็ก (ML) และชุดดินแมร์ม (Mr)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลปงป่าวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวของดิน (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Kp-gm-silA/b	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	399	1.42
Kp-gm-silB/b	2-5	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	1,195	4.24
Kp-silA	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	5	0.02
Kp-silB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	941	3.34
Kp-silB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	6.0-7.0	<2	-	1,534	5.45
Lp-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	4.5-6.5	<2	-	2,735	9.71
ML-gclC	5-12	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	204	0.73
ML-gclD/st	12-20	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	285	1.01
ML-gclE/st	20-35	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	893	3.17
Mr-silB	2-5	25-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	710	2.52
Mr-silC	5-12	25-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	100	0.35
Mr-silC*	5-12	25-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	773	2.75
Skt-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-6.5	6.5-7.0	<2	-	3,059	10.87
Sp-silB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,175	4.17
Tph-silB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	6.0-7.0	<2	-	480	1.71
Ws-clC	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	5.5-7.0	<2	-	112	0.40
Ws-vd-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	6.0-7.0	5.5-7.0	<2	-	99	0.35
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,763	45.33
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	693	2.46
รวมทั้งหมด											28,155	100.00

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลปงปাহวาย อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2566 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลปงป๋าย คือ

- 1) ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ
- 2) ดินเสื่อมคุณภาพขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3) ต้นทุนการผลิตสูงจากราคาปุ๋ยเคมี และน้ำมันเชื้อเพลิง
- 4) ถนนทางลำเลียงขอเกษตรกรเกิดความเสื่อมโทรม และไม่มีไฟฟ้า

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลปงป๋าย มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 3) ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้
- 4) ปรับปรุงที่ดิน และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

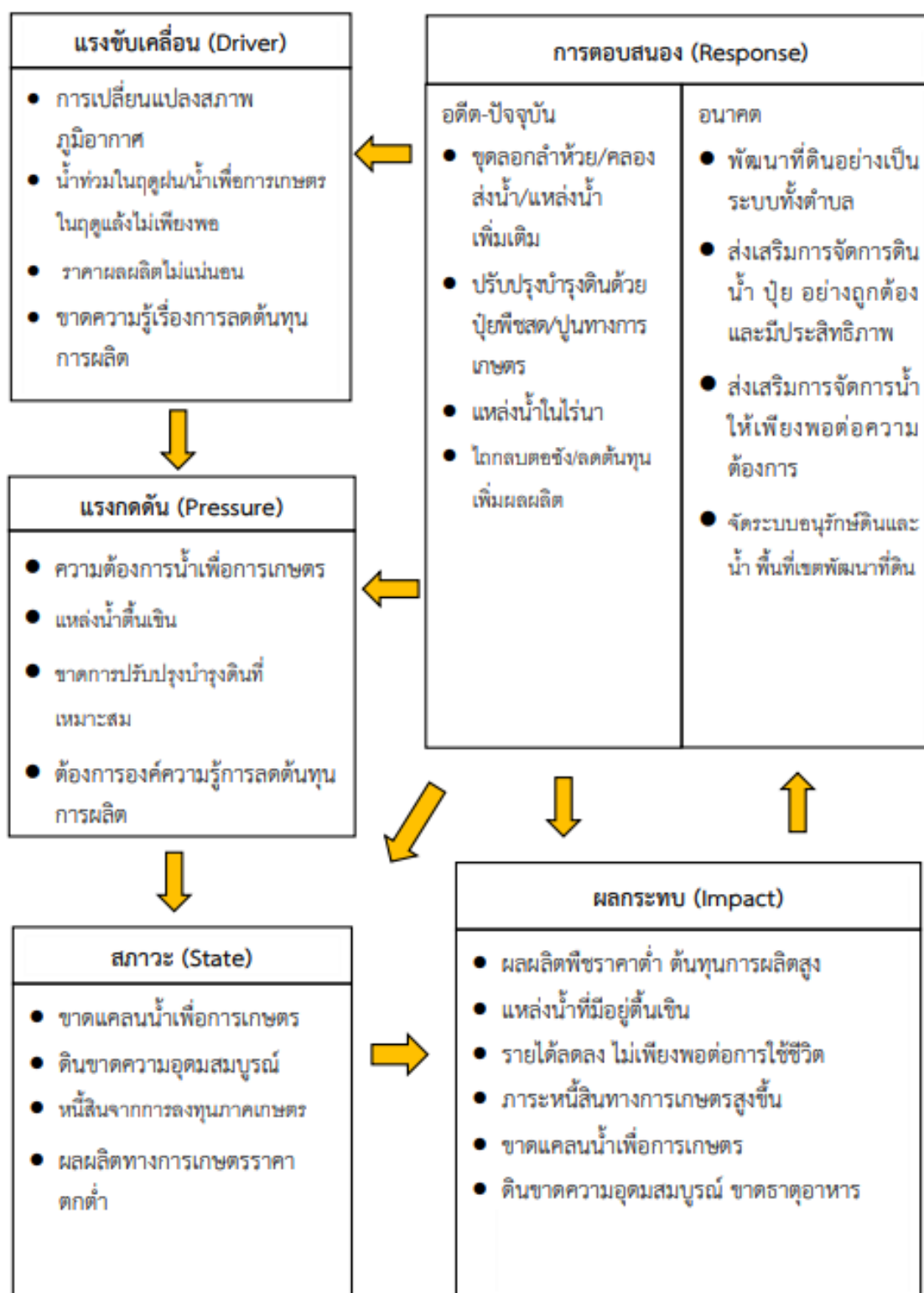
- 1.1) น้ำขาดแคลน
- 1.2) ดินเสื่อมโทรม
- 1.3) การไร้กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 1.4) ขาดความรู้เรื่องการผลิต

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 4 ประการ คือ

- 2.1) จัดหาแหล่งน้ำ
- 2.2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.3) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
- 2.4) แก้ปัญหาการไม่มีกรรมสิทธิ์

- 3) **สภาวะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 4 ประการ คือ
 - 3.1) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.3) ผลผลิตทางการเกษตรราคตกต่ำ
 - 3.4) ราษฎรเรียกร้องสิทธิในที่ดิน
 - 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขิน
 - 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ลงทุนสูง
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) เกิดภาระหนี้สินทางการเกษตร
 - 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน**
พื้นที่ลาดชัน
 - (1) แหล่งน้ำในไร่นา
 - (2) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด/ปุ๋ยทางการเกษตร
 - (3) ไถกลบตอซัง/ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต
 - (4) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - (5) จัดรูปแปลงนา
 - (6) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
 - อนาคต**
 - (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ส่งเสริมการจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ
 - (3) ส่งเสริมการจัดการน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการ
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ มีระบบการผลิตพืช ดังนี้

- ข้าวนาปี วิธีการปลูกแบบนาหว่านและแบบปักดำ ประมาณช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม และเก็บเกี่ยวประมาณกลางเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม
- พืชไร่ ปลูกโดยอาศัยน้ำฝน เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง ปลูกประมาณเดือนเมษายน และปลูกช่วงหลังนา
- ไม้ผล เช่น มะขาม ลำไย ปลูกช่วงต้นฤดูฝนของทุกปี
- ไม้ยืนต้น เช่น ไม้สัก ยางพารา จะปลูกช่วงต้นฤดูฝนของทุกปี ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนของแต่ละปี

(รูปที่ 4-2)

เดือน ระบบการผลิตพืช	ปี 2565								ปี 2566			
	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.
นาข้าว		นาข้าว										
พืชไร่	ข้าวโพด มันสำปะหลัง											
ไม้ผล	มะขาม ลำไย											
ไม้ยืนต้น	ไม้สัก ยางพารา											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และ คำรณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1 : ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3 : มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N : มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการ เขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดิน โดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด ลำไย มันสำปะหลัง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดินดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	ลำไย	มันสำปะหลัง
Kp-gm-silA/b	S2on	S3o	S3o	N
Kp-gm-silB/b	S2ewon	S3o	S3o	N
Kp-silA	S3o	S2n	S2ns	S2n
Kp-silB	S3o	S2n	S2ns	S2n
Kp-silB*	S3o	S2ns	S2ns	S2ns
Lp-silA	S2n	S3o	S3o	N
ML-gclC	S3ewo	S3r	N	S3r
ML-gclD/st	N	S3er	N	S3er
ML-gclE/st	N	N	N	N
Mr-slB	S3o	S3r	N	S3r
Mr-slC	S3ewo	S3r	N	S3r
Skt-sicLA	S2n	S3o	S3o	N
Sp-slB	S3o	S2n	S2ns	S2n
Tph-silB	S3o	S1	S2s	S1
Ws-clC	S3ewo	S2er	S3r	S2er
Ws-vd-clB	S3o	S1	S2s	S1
SC	N	N	N	N

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลปงป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตพื้นฟูธรรมชาติ มีเนื้อที่ 12,442 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 44.17 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 12,413 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 44.07 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตพื้นฟูธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 29 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่นส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 5 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมขั้นดี เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 9,805 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 34.83 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมขั้นดี พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตมากที่สุดในตำบล เนื่องจากมีระบบชลประทาน สามารถส่งน้ำช่วยในการปลูกพืชเพื่อทำการเกษตรนอกฤดูฝน โดยเฉพาะข้าวนาปรังและพืชอายุสั้นได้เป็นอย่างดี และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช ส่งผลให้มีศักยภาพของที่ดินที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกในระดับสูงถึงปานกลางมีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2110) มีเนื้อที่ 5,064 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 17.99 ของเนื้อที่ตำบลเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมสูงถึงปานกลาง และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2120) มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.13 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะขาม ลำไย

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2130) มีเนื้อที่ 613 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.18 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ สัก

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2140) มีเนื้อที่ 773 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.75 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ดัดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 2,045 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.26 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.17 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะขาม ลำไย

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 207 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.74 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ สัก

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 227 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.81 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพด

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนาไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 19 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 5 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 127 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ มะขามหวาน มะม่วง ลำไย สัก

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 116 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.41 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

3) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 76 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.27 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 74 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 177 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.63 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ มะขามหวาน มะม่วง ลำไย สัก

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 145 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด

4) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

5) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 39 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตรอง ได้แก่ เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 39 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.14 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบ ได้แก่ สัตว์ปีก โค สุกร

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,431 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.09 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1)เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,337 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.76 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

(3) เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 73 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.26 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,033 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.67 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 886 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.15 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 147 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 595 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.11 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 2,849 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.12 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากมีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

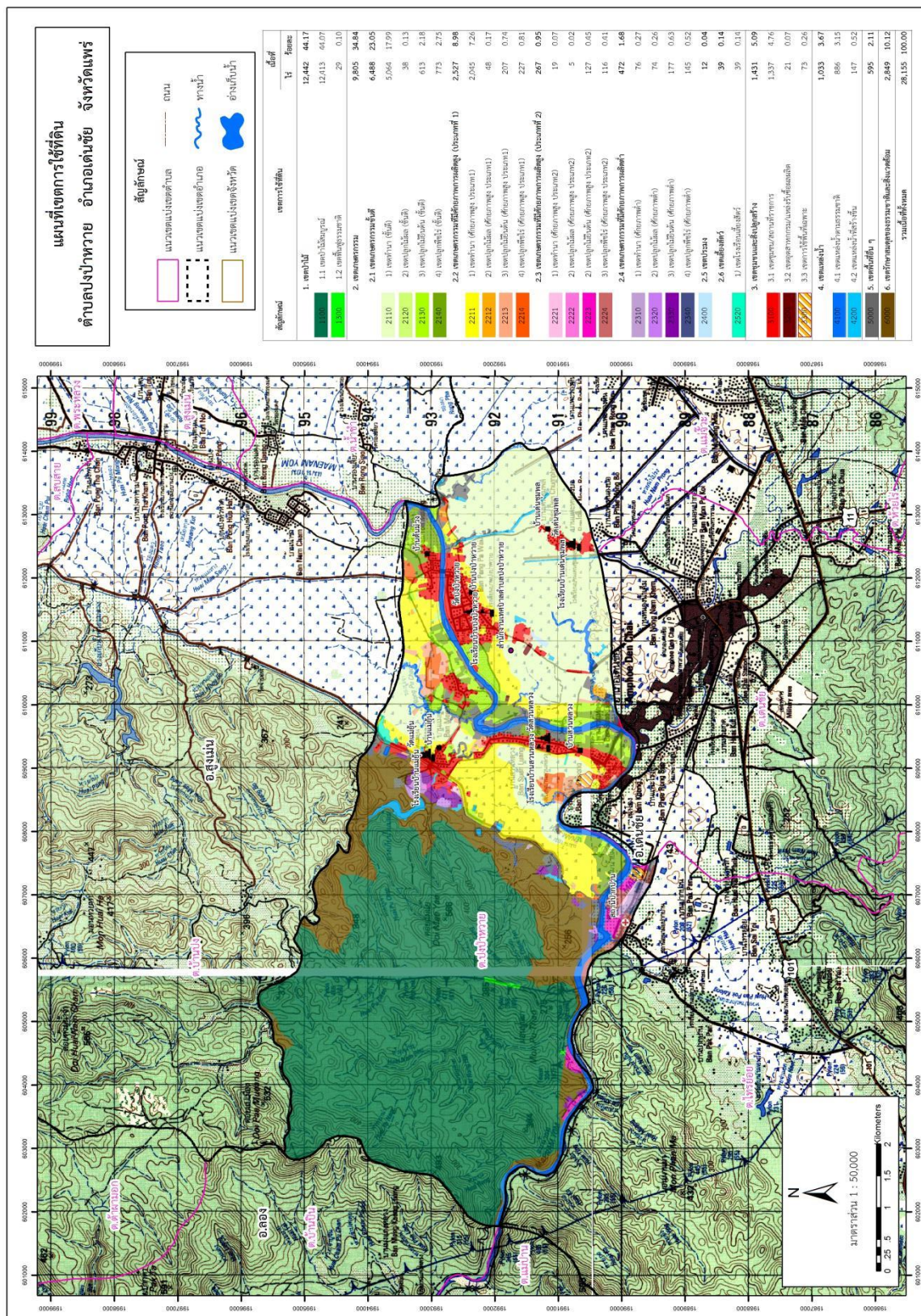
สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	1. เขตป่าไม้	12,442	44.17
1100	1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	12,413	44.07
1300	1.2 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	29	0.10
	2. เขตเกษตรกรรม	9,805	34.83
	2.1 เขตเกษตรกรรมชั้นดี	6,488	23.04
2110	1) เขตทำนา (ชั้นดี)	5,064	17.99
2120	2) เขตปลูกไม้ผล (ชั้นดี)	38	0.13
2130	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ชั้นดี)	613	2.18
2140	4) เขตปลูกพืชไร่ (ชั้นดี)	773	2.75
	2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)	2,527	8.98
2211	1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 1)	2,045	7.26
2212	2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท 1)	48	0.17
2213	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท 1)	207	0.74
2214	4) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 1)	227	0.81
	2.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	267	0.95
2221	1) เขตทำนา (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	19	0.07
2222	2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	5	0.02
2223	2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	127	0.45
2224	3) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพสูง ประเภท 2)	116	0.41
	2.4 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	472	1.68
2310	1) เขตทำนา (ศักยภาพต่ำ)	76	0.27
2320	2) เขตปลูกไม้ผล (ศักยภาพต่ำ)	74	0.26
2330	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (ศักยภาพต่ำ)	177	0.63
2340	4) เขตปลูกพืชไร่ (ศักยภาพต่ำ)	145	0.52
2400	2.5 เขตประมง	12	0.04

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

สัญลักษณ์	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	2.6 เขตปศุสัตว์	39	0.14
2520	1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	39	0.14
	3. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,431	5.09
3100	3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,337	4.76
3200	3.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	21	0.07
3300	3.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	73	0.26
	4. เขตแหล่งน้ำ	1,033	3.67
4100	4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	886	3.13
4200	4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	147	0.54
5000	5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	595	2.11
6000	6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2,849	10.12
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		28,155	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลปางปาวหาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วจะต้อง ดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลปงป่าหวาย ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลปงป่าหวาย เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับ การเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่ กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินแพร่ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรร ให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์/ดินตื้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (5) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
- (6) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด
- (7) การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์
- (8) การผลิตปุ๋ยหมัก

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในเขตพัฒนาที่ดิน

3) การพัฒนาแหล่งน้ำ มีแผน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

(2) ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลบ.ม.

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิต และใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

1.3) ถ่ายทอดองค์ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

1.4) สนับสนุนการก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง/ปรับปรุงคลองส่งน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

1.5) สนับสนุนก่อสร้างทำนบกอนกรีต (ฝายน้ำล้น) (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงาน สหกรณ์จังหวัด)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3) ถ่ายทอดองค์ความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินงานจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เทศบาลตำบลปงป่าหวาย เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2566 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการ แก้ปัญหา ดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง ดังนั้น เพื่อตอบสนอง ต่อความต้องการของชุมชนและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์ ความต้องการเบื้องต้น ดังต่อไปนี้

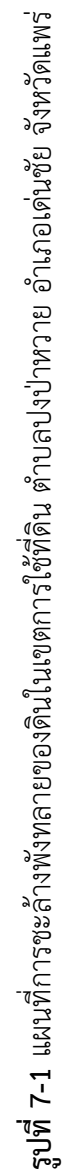

ปัญหาในภาพรวมของตำบล สรุปได้ว่า มีปัญหาที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม และ (2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยมีปัญหารองลงมา คือ ภัยพิบัติจากธรรมชาติซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนโดยรวม

ในประเด็นปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้นจะหมายรวมถึง (1) การชะล้างพังทลายของดิน (2) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์จากการวิเคราะห์ความลาดชันของตำบลปงป่าหวาย ซึ่งมีเนื้อที่รวม 28,155 ไร่ แผนการใช้ที่ดินตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ 7-3 นั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ 0-2% มีจำนวน 9,431 ไร่ หรือร้อยละ 33.50 ของ เนื้อที่ตำบล และที่สูงชัน 35-50% มีพื้นที่ 4,977 ไร่ หรือร้อยละ 17.68 ตามลำดับ พื้นที่ที่ราบส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทาง การเกษตรอยู่ในเขตชลประทานบางส่วน และนอกเขตชลประทานบางส่วน พบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อ การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ส่วนพื้นที่ที่มีความลาดชัน 5-20% มีจำนวน 3,396 ไร่ หรือร้อยละ 12.06 ไม่มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงเกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ส่วนปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานใน พื้นที่ที่มีการไถพรวนด้วยเครื่องจักรติดต่อกันเป็นเวลานาน ย่อมส่งผลให้สมบัติของดินมีการ เปลี่ยนแปลงทั้งด้านกายภาพและเคมีของดิน ส่งผลให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ลดลง หากไม่ได้รับ การปรับปรุงฟื้นฟูจะเกิดความเสื่อมโทรมของดินได้ในไม่ช้า หากไม่มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ อย่างเหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและเสี่ยงต่อการไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนทำการเกษตรเป็นอย่างสูง ประเด็นปัญหาการขาดแคลนน้ำ มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยดำเนินการ 3 ประการ คือ (1) การขุดลอกแหล่งน้ำในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายกั้นน้ำ และลำน้ำ (2) สร้างอ่างเก็บน้ำ หรือฝายเก็บน้ำ เพิ่มเติมจากที่มีอยู่เดิม (3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำไปสู่พื้นที่ ทั้งนี้

จากการ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ในปัจจุบัน สรุปได้ว่า **“ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมบ้านใดหมู่บ้าน หรือใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่ง แล้วจะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งตำบลได้โดยสิ้นเชิง”**

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบลควบคู่ไปกับปัญหาการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ด้วยการจัดทำโครงการ **“การพัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ”** โดยพื้นที่ส่วนใหญ่พบเป็นพื้นที่ **ส่วนของปลายน้ำ** สภาพพื้นที่เป็นที่ราบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ความลาดชัน น้อย กว่า 5 เปอร์เซ็นต์ มีพื้นที่ส่วนน้อยที่มีความเสี่ยงในการสูญเสียดินจากการชะล้างพังทลายของดิน การ จัดการพื้นที่ควรพัฒนาที่ดินและระบบน้ำ ได้แก่ การขุดลอกคลอง ก่อสร้างสระน้ำ ฝายกั้นน้ำ คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ หรือพนังป้องกันน้ำท่วม การขุดบ่อบาดาล การปรับปรุงที่ดินเพื่อปรับเปลี่ยน กิจกรรมการผลิต และการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้การใช้ที่ดินสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดประโยชน์ทั้งตัวเกษตรกร ชุมชน ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567-2571

เขตการใช้ที่ดิน		แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1	เขตเกษตรกรรม		
1.1	เขตทำนา เนื้อที่ 7,204 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	2,979,825
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	292,500
		1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	669,375
		1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	67,500
		1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	13,000
		1.5 การผลิตปุ๋ยหมักสูตรกรมพัฒนาที่ดิน	604,350
		1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	425,000
		1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	7,500
		1.8 การณรงค์เฝ้าติดตาม	680,000
		2. การบริหารจัดการน้ำ	20,600
		2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	20,600
		3. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000
		3.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	200,000

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน		แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,261 ไร่	1.	การปรับปรุงบำรุงดิน	489,875
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	13,000
		1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	74,375
		1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
		1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	6,500
	2.	1.5 การผลิตปุ๋ยหมักสูตรกรมพัฒนาที่ดิน	120,000
		1.6 การจัดหาปูนโดโลไมท์	85,000
		1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,500
		2. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000
		2.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	200,000
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 165 ไร่	1.	การปรับปรุงบำรุงดิน	93,800
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	6,500
		1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3,250

ตารางที่ 7-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน		แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,261 ไร่	1.	การปรับปรุงบำรุงดิน	489,875
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	13,000
		1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปลอด	74,375
		1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
		1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	6,500
	2.	การผลิตปุ๋ยหมักสูตรกรมพัฒนาที่ดิน	120,000
		1.6 การจัดหาปุ๋ยไนโตรเจน	85,000
		1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,500
		2. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000
		2.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	200,000
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 165 ไร่	1.	การปรับปรุงบำรุงดิน	93,800
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	6,500
		1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3,250

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นกรอบประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน		แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1.2	เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 1,261 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	489,875
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	13,000
		1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	74,375
		1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	7,500
		1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	6,500
		1.5 การผลิตปุ๋ยหมักสูตรกรมพัฒนาที่ดิน	120,000
		1.6 การจัดหาปูนโดโลไมท์	85,000
		1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	1,500
		2. การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200,000
		2.1 โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	200,000
1.3	เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 165 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	93,800
		1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	6,500
		1.2 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3,250

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลปงป่าหวาย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2567-2571)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตเกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ลิตร	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000	65,000	65,000	65,000	65,000	65,000	325,000	พด.
เขตทำนา, เขตปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.
เขตทำนา, เขตปลูกพืชไร่/ เขตปลูกไม้ผล/ เขตปลูกไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
เขตเกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	1	9	6,500	6,500	6,500	6,500	3,250	29,250	พด.
เขตเกษตรกรรม	1.5 การผลิตปุ๋ยหมักสูตรกรมพัฒนาที่ดิน	ตัน	50	50	50	50	50	250	170,000	170,000	170,000	170,000	170,000	850,000	พด.
เขตทำนา, เขตปลูกพืชไร่/ เขตปลูกไม้ผล/ เขตปลูกไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	75	75	75	75	75	375	127,500	127,500	127,500	127,500	127,500	637,500	พด.
เขตทำนา, เขตปลูกพืชไร่/ ไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	150	150	150	150	150	750	2,250	2,250	2,250	2,250	2,250	11,250	พด.

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
เขตทำนา	1.8 การรณรงค์เฝ้าติดตาม ช่วง	ไร่	400	400	400	400	400	2,000	136,000	136,000	136,000	136,000	136,000	680,000	พด.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตเกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำใน ไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	-	1	-	-	-	1	-	20,600	-	-	-	20,600	พด.
	3. การจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำ														
เขตทำนา, เขตปลูกพืชไร่	3.1 โครงการบริหาร จัดการผลผลิตสินค้าเกษตร ตามแผนที่เกษตร เพื่อการ บริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	ไร่	200	-	-	-	-	200	400,000	-	-	-	-	400,000	พด.

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2566. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

_____. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. **ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)** รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2566.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. **ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565**. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566)**. แหล่งที่มา: <http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2566. **ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2536-2565) (ไฟล์ข้อมูล)** กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2566. **แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. **แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล)**. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน 2566. **แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล)**. กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำณ ไทรฟัก. 2542. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน**. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

เทศบาลตำบลปงป่าหวาย. 2566. **วิสัยทัศน์ พันธกิจ** แหล่งที่มา: <https://pongpawai.go.th/index.php/vision-mission>, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมพัฒนาที่ดิน

Land Development Department
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สถานีพัฒนาที่ดินแพร่

เลขที่ 6 หมู่ 5 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร้องกวาง
จังหวัดแพร่ 54140 โทรศัพท์ 054-597294